

Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

nașterea maicii domnului

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXI Nr. 9 (254) septembrie 2015

Anul Sfânt al Milostivirii Divine

„Anul Sfânt al Milostivirii Divine” a fost prilejuit de împlinirea, la 8 decembrie 2015, a 50 de ani de la închiderea Conciliului Ecumenic Vatican II.

La 8 decembrie a.c., în Bazilica San Pietro, Papa Francisc va prezida deschiderea Porții Sfinte, care va rămâne deschisă până la închiderea Anului Sfânt extraordinar, în Duminica solemnității „Cristos Regele Universului” din 20 noiembrie 2016.

La 13 decembrie se vor deschide „Porțile” în toate Diecezele din lume, se vor deschide și în Sanctuare.

La 11 aprilie 2015, Papa Francisc a înmânat Bula Papală a Anului Sfânt celor patru bazilici papale din Roma și mai multor reprezentanți ai Bisericii de pe toate continentele.

„Într-un moment de mari schimbări sociale, Biserica este chemată să ofere cu o forță mai mare semnele prezenței și apropierii de Dumnezeu”, a spus Papa, explicând motivele care stau la baza „Anului Sfânt al Milostivirii”.

Papa a vorbit despre „violența nemaiauzită” pe care o îndură foarte mulți creștini în timpurile noastre. Si aceste timpuri au nevoie de o Biserică, semn și instrument al milostivirii lui Dumnezeu Tatăl. Papa a continuat: **„Anul Sfânt va trebui să păstreze vie dorința de a ști să captăm numeroasele semen ale blândeții pe care Dumnezeu o oferă omului și mai ales celor care sunt în suferință, sunt singuri și abandonați, și chiar fără speranța de a fi iertați și de a se simți iubiți de Tatăl. Un an Sfânt, ca să simțim puternică în noi bucuria de a fi fost regăsiți de Isus, care ca Bunul Păstor a venit să ne caute pentru că eram rătăciți. Un Jubileu pentru a simți căldura iubirii Sale când ne ia pe umerii Săi ca să ne ducă din nou la casa Tatălui”.**

În cursul „Anului Sfânt” se vor lua mai multe inițiative pentru o diversitate de acțiuni în întreaga Biserică. Credincioșii vor fi ajutați de Biserică să înțeleagă ce este blândețea și să experimenteze blândețea milostivirii divine. În Postul Mare vor fi trimiși în biserici „Misionarii Milostivirii”, preoți care vor ierta și păcatele a căror dezlegare este rezervată Scaunului Apostolic, se vor acorda indulgențe.

În parohii se vor organiza „Misiuni populare”. Fiecare Dieceză este chemată să aibă un program bine gândit și bogat pe durata întregului „An Sfânt”.

„Amintește-ți, Doamne, de îndurarea și milostivirea Ta, pentru că ele sunt din veșnicie” (Ps. 25,6).

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre unirea dragostei frățești

Sfântul Bonaventura spune că nimic nu e mai rău decât cearta în discuții. Greșeala cea mai mare este a celui care începe să contrazică, el aprinde focul. De obicei lucrurile care duc la ceartă sunt de puțină însemnătate, dar tulbură pacea și dragostea în familie, în prietenie și în comunități.

Spiritul contrazicerii este un spirit rău, trebuie scăpat de el. Cu bunătate și blândețe trebuie arătat adevărul celui care greșește. Dacă nu reușim, întâmpinând încăpățănare fără măsură, cel puțin nu se va ajunge la ceartă.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	față de știință.....	16
„Mama Pâinii Euharistice”.....	4	Reprezentări ale Sfintei Treimi	
„Exerciții spirituale”.....	5	în Occident.....	14
Pagini bilingve.....	10	Papa Ioan Paul al II-lea.....	18
Atitudinea Ordinului Franciscan		Să ne rugăm împreună.....	20

„Mama Pâinii Euharistice”

Mare har e să poți purta talazurile de lumină desprinse din adevărurile veșnice. Lumina multă adeseori e cruce mare și adevărul limpede, mare povară! Dumnezeu împarte harurile Sale în măsura în care găsește sufletul pregătit. Fiecare suflet își are chemarea proprie, chemare mai sublimă la unele suflete predilecte. Harurile acestea sunt puhoi de lumină și spini de lumină așezați în jurul capului lor. Odată fiindu-ți descoperită chemarea, neurmând-o, faci mai mult rău ca și atunci când n-ai ști nimic de ea, n-ai avea nici un dar. Prin urmare, sau urmezi chemării, sau cazi în mâinile dreptății divine.

Tu, suflet consacrat lui Dumnezeu, ești chemat să te răstignești împreună cu Mirele tău; să te răstignești pe crucea realității, nu a iluziei. Pentru a răspunde chemării noastre, să cerem ajutor Aceleia care a stat sub Crucea lui Isus și L-a întovărășit pe drumul Crucii.

„Congregația Maicii Domnului”, pe prima pagină a biografiei sale, are scris numele Mariei, ca surorile din această congregație să-și facă pelerinajul prin lume alături de această Mamă.

Din mijlocul închisorii unde zace sărmanul suflet omenesc, zărește o rariște de Cer, pe Maria. **„Vrăjmășie voi pune între tine și femeie”** (Geneză 3,15), care va mângâia, va mântui neamul și natura întregului neam omenesc. De aceea Maria, după gândul lui Dumnezeu, e Icoana mângâierii celor mântuiți, nădejdea celor

ce și-au surpat sufletele din lumină, în întuneric, mângâiere adevărată și nădejde trainică, deoarece vine de la Dumnezeu. Cand esti lângă Aceea care a zdrobit capul șarpelui și în brațele Ei, de cine să te temi?

Pe prima pagină a sufletului stă o făgăduință: surâsul Sfintei Fecioare, ajutor în crucile vieții.

Din ceasul nenorocirii păcatului, din momentul când a izbucnit sentința și dreptatea lui Dumnezeu, ni s-a descoperit și mila, bunătatea Lui, prin Sfânta Fecioară. Pe verso-ul hârtiei noastre de osândă, Dumnezeu a pus Icoana Sfintei Fecioare. Ea este de strajă lângă mine în pelerinajul vieții mele de încercări și luptă. Tu, inimă înfrântă, cu lacrimi de pocăință în ochi, nu dispera, căci ai un locușor de scăpare, pe Maria. Dumnezeu în calitate de Tată, trimițându-ne în lume, ne-a dăruit și o Mamă. Maria este o Mamă și pentru păcătoși, căci ni s-a promis încă înainte de venirea lui Isus.

Promițându-ne-o, Dumnezeu parcă ne zice: *„Eu sunt drept și vă pedepsesc, dar mi-am vărsat sufletul și mila în Maria, în Inima Ei. Dacă Eu pedepsesc, Ea iartă”*.

Dumnezeu a promis-o pe Maria, de parcă nu s-a putut stăpâni să nu comunice această mare bucurie. Și oare, în nerăbdarea Sa, de ce și-a rezervat dreptatea și mila asupra unei femei, tocmai când noaptea era mai neagră, atât de neagră, încât puteai tăia în noapte cu cuțitul? (va urma)

Episcop Ioan SUCIU

„Exerciții spirituale”

Cartea „**Exerciții spirituale**” a P.S.S. Ioan Suciu a apărut recent în Editura Surorilor Lauretane sub îngrijirea teologului Ciprian Vestemean.

„**Argument**”, prima pagină a volumului, aparține tânărului teolog, pagină în care explică istoria și conținutul cărții.

Volumul cuprinde meditațiile P.S.S. Ioan Suciu ținute la „Exercițiile spirituale” ale călugărițelor din Congregația „Maicii Domnului” de la Blaj, între 22-31 august 1947.

Pentru redactare s-a folosit textul original, „manuscrisul” găsit într-o bibliotecă particulară. Textul a mai fost publicat ca anexă în cartea Doamnei Victoria Man-Nicolae, „Episcopul Ioan Suciu, Apostol al iubirii”, ed. a II-a, Ed. Viața – Creștină, Cluj-Napoca, 2003. Avantajul cărții de față constă în faptul că textul apare într-un volum singular, în felul acesta putând fi mai ușor și un instrument de lucru, cu atât mai mult, cu cât semnificațiile meditațiilor sunt actuale. **„Simțim cum ni se adresează direct, actual, și cuvintele lui sunt la fel de fulgerătoare spiritual ca și în acel moment în care au fost rostite”**, ne mărturisește dl. Ciprian Vestemean.

Volumul conține o sumară biografie a P.S.S. Ioan Suciu, 21 de meditații, deci două meditații pentru fiecare zi a Exercițiilor spirituale,

Anexa - „File din istoria Congregației Surorilor Maicii Domnului”, text scris de Sr. Letiția CMD, și se încheie cu „Rugăciune pentru beatificarea Episcopilor greco-catolici martiri”.

Meditațiile sunt alese cu grijă, urmează un fir logic care leagă cele 10 zile de reculegere și angajează călugărițele pe un drum spiritual în accensiune, din prima zi, de la „Meditație”, la ultima zi, care se încheie prin cuvântul Episcopului despre Preacurata, „Sfânta Fecioară”.

Citite „meditațiile” P.S.S. Ioan Suciu destinate călugărițelor, descoperi că departe de a fi adresate numai persoanelor consacrate, se adresează tuturor celor care doresc să urmeze drumul perfecțiunii spirituale.

„**Meditație**”, primul cuvânt al Preasfinției Sale, explică importanța „reculegerii și a tăcerii”; doar în tăcere se poate auzi cuvântul lui Dumnezeu. Timpul destinat tăcerii creează spaimă diavolilor, pentru că primul pas al lor, când vor să stăpânească un suflet, este să-l îndepărteze de momentele de liniște. În „tăcere și liniște”, o cercetare a conștiinței ne dezvăluie adesea și cele mai mici păcate ce apasă sufletul.

P.S.S. Ioan Suciu ne amintește că pornind pe drumul perfecțiunii, Isus ne cere să nu ne mai preocupe trecutul cu păcate, să-L avem în față

(continuare în pag. 6)

numai pe El, cel ce iartă tot și iubește sufletele care, prin această căutare, se vor uni cu El - unirea cu Cristos este sensul perfecțiunii. Cum se poate atinge perfecțiune? Întrebarea pusă de Episcop, răspunsul tot al Episcopului: **„Întâi să vrei, apoi să vrei și în urmă să vrei”**.

Preasfințitul întârzie câteva momente ca să le vorbească Surorilor despre statutul lor, despre vocație. Meditația care dezbate tema este **„Vocația”**. Statutul ales, viața consacrată, înseamnă dorința de perfecțiune, adică unirea cu Isus prin practicarea virtuților creștinești. Fiecare călugăriță trebuie **„să fie un potir în care să nu încapă decât iubirea lui Isus”**. Modelele oferite de Preasfinția Sa sunt Sf. Ioan Bosco și Sf. Tereza de Lisieux, călugărița carmelitană care și-a găsit locul în Biserică în iubire: **„Da, mi-am găsit locul în Biserică și acest loc, o Dumnezeuule, Tu mi l-ai dat. În Inima Bisericii voi fi Iubirea”**, spunea Sfânta Tereza, Iubirea cuprinde toate vocațiile, este totul.

„Dumnezeu și prezența Sa” este meditația prin care se învață cum se face primul pas, cum se urcă prima treaptă pe drumul perfecțiunii. Preasfinția Sa a vorbit Surorilor despre Dumnezeu care ne este mai aproape decât ne închipuim, este în fiecare din noi, **„este mai aproape decât ne suntem noi înșine”**, El ne sfințește

viața, lucrează în sufletul nostru **„ca să formeze în el tot mai desăvârșit chipul lui Christos”**.

Spre Dumnezeu avem o singură cale: Isus , iar nouă ni se cere să fim icoana Lui: alter Christus - alt Cristos. Cum putem fi? Trăind viața și gândurile lui Isus ca să ajungem să putem spune: **„Nu trăiesc eu, ci Isus Christos trăiește în mine”**. **„Alter Christus”** este meditația prin care urcăm încă o treaptă pe calea desăvârșirii ajutați de Preasfinția Sa. Cum obișnuia, Preasfinția Sa apelează la o pilde, iată una: Murind o călugăriță, bate cam furioasă la poarta Raiului pentru că Isus nu a recunoscut-o sub numele de Sora Evlavia. Nu renunță, încearcă de mai multe ori sub diferite nume: Penitența, Caritatea etc., totul e însă zadarnic. Obosită, încearcă să ghicească gândul Mântuitorului. **„Cine e acolo?”**, întreabă Isus. **Doamne, Isuse, Tu ești! Nu mai sunt eu! „De-acum poți intra!”**, i-a spus Isus deschizându-i poarta Raiului.

Așa cum la Prefacere, Pâinea și Vinul se transformă în Trupul și Sângele Domnului, așa ne va schimba Isus prin harul Său.

În **„Lepădarea de sine. Mortificarea”**, Preasfinția Sa a vorbit călugărițelor despre Crucea lui Cristos. Acceptarea suferinței pentru Cristos este o trăsătură a Congregației. Din nou modelul de urmat este Sf.

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Tereza a Pruncului Isus, a cărei viață scurtă a fost o neîntreruptă suferință, acceptată însă cu bucurie. Superioarei îi explica: **„Maică, merg tot pe cruci, sunt foarte fericită”**.

Strâns legată de suferință este umilința. Modul cum a înțeles-o Episcopul și cum a prezentat-o o găsim în meditația ce-i poartă chiar numele: „Umilința”. Ce este smerenia aflăm din viața lui Isus, viață cu trei trepte de umilință: coborârea din Cer în iesle, din iesle pe Cruce, de pe Cruce în Euharistie. Bernadetta Soubirous, vizionara Preacuratei la Lourdes, ne dă o lecție despre ce este umilința. Întrebată dacă nu se mândrește cu faptul că i s-a arătat Sfânta Fecioară, a răspuns: **„Eu nu sunt decât o simplă mătură de care s-a servit Sfânta Fecioară pentru a curăți puțin pământul, iar locul măturii, după ce și-a isprăvit rolul, este să stea după ușă”**.

Privind puțin în urmă, sunt urcate deja câteva trepte spre desăvârșire prin: **prezența lui Dumnezeu în suflet, imitația lui Isus, mortificare și umilință**. Dar treptele continuă, continuăm și noi să mergem spre perfecțiune.

Meditația **„Dragostea dumnezeiască”** începe cu citatul cunoscut din Apostolul Ioan: **„Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul Său, Unul născut L-a dat pentru mântuirea ei”**. Iubirea e

cheia ce explică totul. Ceea ce a făcut Dumnezeu pentru noi a făcut din iubire. Intre iubirea lui Dumnezeu și iubirea noastră este o mare deosebire, noi iubim ceva pentru că este frumos, perfect. Iubirea lui Dumnezeu este creatoare: **„Dumnezeu nu iubește sufletul pentru că este frumos, ci pentru că El îl face frumos”**.

Iubirea lui Isus pentru noi se remarcă prin câteva etape: **Crearea. L-a creat pe om, Întruparea, Euharistia și Răscumpărarea**. De aici se naște datoria să-l iubești pe cel iubit de Dumnezeu, în limbajul nostru este aproapele.

„Credința” este meditația în care Episcopul Ioan Suciuc explică ce înseamnă a crede. A crede este a primi și a accepta Sf. Evanghelie, adevărurile de credință, **„a te identifica cu Isus în gânduri și vorbe, fapte, aprecieri măsurate; a-ți însuși înțelepciunea lui Dumnezeu și a vedea cu ochii Lui toate întâmplările, lumea, lucrurile”**.

Credința poate fi eroică, încrederea de asemenea. Dacă în mulțimea evenimentelor trăiești descoperi iubirea lui Isus, înseamnă că ai încredere. **„Speranța-încrederea-Abandonarea”** este meditația prin care învățăm despre încredere. Sfatul Episcopului Suciuc este să nu fim niciodată triști sau descurajați, orice s-ar întâmpla, **„căci toate intră în planurile iubirii lui Dumnezeu” și**

(continuare în pag. 8)

să nu uităm „că toate încercările lui Dumnezeu au un scop, o finalitate bună, căci toate lucrează opera tăcută, ascunsă, gravă, nepătrunsă lucrare de iubire, unde diavolul nu poate face nimic”.

Două meditații sunt destinate iubirii: **„Calitățile iubirii”** și **„Roadele iubirii compătimitoare”.**

Iubirea noastră față de Dumnezeu se cere să fie strâns legată de Cruce și de sacrificiu. **„Dragostea ce nu asudă sânge și nu este parfumată cu suferință este o iluzie și fantezie, și ni se pare că iubim pe Dumnezeu până la martiriu”.** Oare Preasfinția Sa avea imaginea martiriului în al cărui prag era?

Pe baza experienței confesionului, Episcopul Ioan Suci ne vorbește despre iubirea penitentă. O au acei credincioși care-și văd mereu păcatele, se acuză și sunt foarte nefericiti pentru că l-au supărat pe Dumnezeu și nici nu au încredere în iertare. Preasfinția Sa ne cere ca după o spovadă bună să privim spre Dumnezeu Îndurătorul cu toată încrederea, să fim siguri că suntem iertați. Să nu uităm de iubirea lui Isus pentru noi, în această iubire este iertarea; în suferință și-a dat viața pentru noi pe Cruce, a iubit suferind, cum ar putea să nu ne ierte?. Iubirea noastră față de El este și ea

îndurerată, compătimitoare. Această iubire are o misiune, oprește păcatul, naște devoțiunea pentru întoarcerea păcătoșilor și, la unele suflete alese, face să apară Stigmatul lui Isus.

Vorbind despre dureri, Preasfinția Sa ne cere să ne rugăm și oferim oboselile și suferințele pentru semenii noștri care sunt în nevoi, pentru convertirea lor. Să credem în lucrarea ascunsă a lui Dumnezeu și **„să fim pescuitori de suflete”**, să fim misionarii lui Isus. De la iubirea penitentă, am ajuns astfel la iubirea transformatoare, am ajuns misionari.

În ascensiunea noastră spre perfecțiune, am mai urcat încă trei trepte: **ne-am întărit credința, am cunoscut iubirea compătimitoare și am devenit misionarii lui Isus.**

Următoarele trei meditații sunt destinate în mod special Surorilor: **„Iubirea extatică. Votul sărăciei”**, **„Votul castității”** și **„Votul ascultării”**, dar îndemnuri pentru o viața creștină se găsesc suficiente și pentru laici. Pentru persoanele consacrate votul sărăciei este separarea de lume, votul castității, despărțirea de trup, iar votul ascultării este separarea de tine însuși, ca să poți spune ca Sf. Francisc: **„Dumnezeul meu și Totul meu!”**

Persoanele consacrate care renunță la iubirea pământească pentru

(continuare în pag. 9)

Cristos devin „mame” ale multor suflete, iar preotul este „părinte”, nume simbolice, purtătoare de atâta bine pentru oameni.

„Ispitele”, o meditație care interesează pe orice creștin. Dumnezeu îngăduie ispita, ne spune Preasfinția Sa, pentru un bine mai mare, **„ispita verifică sufletul în fața noastră și a lui Dumnezeu”**. Viața spirituală e foarte ușoară fără încercări, dar **„betonul armat al încercărilor”** îi dă rezistența. Ispita este purgatorul nostru prin care ne descoperim punctele slabe, este și o cale de ispășire. Există o legătură între ispite și sfințenie, **„primul semn al sufletului sfânt e ispita, mai lungă sau mai scurtă. Virtutea într-o neputințe se dovedește”**. După ce trece ispita, spune Episcopul, **„rămâi ca o stâncă spălată de valuri turbate”**.

„Lânzezeala” și **„Defectul dominant”** analizează, prima, posibilitatea prin care poate ajunge sufletul în starea de moleșeală, când este „căldicel”, fără păcat de moarte, dar acceptând „mici” greșeli care treptat îl pot pierde.

O înclinare înspre rău există în noi, se datorează urmei lăsate de păcatul originar. Cu ajutorul părintelui nostru spiritual trebuie să ne descoperim defectul dominant, și nu este ușor, adeseori ia forma virtuții, sunt necesare **sinceritatea**,

răbdarea și mortificarea, urmate de cercetarea conștiinței, mărturisire și Sfânta Împărtășanie.

Am mai urcat câteva trepte pe calea perfecțiunii: **lupta împotriva ispitelor, depășirea stării de moleșeală sufletească, întărirea credinței prin cunoașterea de sine și prin primirea Sf. Taine.**

Ceea ce am lăsat ca să fie o bucurie a sufletului ajuns pe o culme în drum spre perfecțiune, culme de unde i se deschid noi orizonturi pentru un nou urcuș, este că Isus și Preacurata au fost cu noi. Ceea ce este Sfânta Fecioară în drumul nostru spre înălțimi, Preasfinția Sa ne explică în două meditații: **„Sfânta Fecioară, model de suferință”** și în **„Sfânta Fecioară”**. Surâsul Sfintei Fecioare ne este ajutor în înaintarea noastră spirituală și în crucile vieții. Spune Preasfinția Sa: **„Pe verso-ul hârtie noastre de osândă, Dumnezeu a pus Icoana Sfintei Fecioare. Ea este de strajă lângă mine în pelerinajul vieții mele de încercări și luptă”**.

Ca să cunoaștem toate aceste înălțimi spirituale, citind cartea **„Exercițiile spirituale”**, l-am avut lângă noi pe Preasfinția Sa Ioan Suci, i-am auzit cuvântul de altădată și ne-am amintit de încrederea ce a avut-o în noi, tinerii de atunci, i-am simțit sfințenia și bucuria de a fi iarăși cu noi.

Cu umilință și recunoștință, îi mulțumim,

Otilia BĂLAȘ

“C'est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Chers amis,

Quand j'ai réussi à le faire, je n'étais pas loin de la frontière autrichienne que l'on annonce 1 km à l'avance. Le km étant franchi on ne trouve plus rien qui ressemble à un poste frontière sauf ce bar ou le panneau „Change” demeure encore, mais point de bureau pour changer les derniers forints qui me restent.

Enfin, je suis en Autriche. Bientôt, Wien et j'aurai fait la moitié de mon parcours. Il ne me restera plus que l'Autriche jusqu'à Linz.

Le Allemagne en remontant le Danube jusqu'à sa source ou du moins l'endroit où il prend son nom au km 0 à Donaueschingen, puis traversant 1100 m et gagnant Mulheim pour passer le Rhin et je me retrouver en France, où des amis m'attendaient à l'autre bout du pont.

(à suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Dragi prieteni,

Când am reușit să mă reîncadrez pe pistă, nu eram departe de frontiera austriacă, un km în față. Kilometrul fiind străbătut, nu am găsit nimic care să semene cu un post de frontieră, în afară de un bar, unde afișul „Schimb valutar”, era încă rămas, dar și un birou pentru a putea schimba ultimii forinți care îi mai aveam .

În fine, sunt în Austria. În curând, Viena, și eu aveam deja făcută jumătate din distanță.

Nu-mi va rămâne prea mult din Austria până la Linz.

Germania urcând până la izvorul Dunării, mai puțin locul în care își ia numele, la km 0, la Donaueschinger, apoi traversând Pădurea Neagră, mai am 1100 de metri și ajung la Mulheim ca să trec Rinul și să intru în Franța, unde prietenii mei mă așteptau la celălalt capăt al podului.

(va urma)

Atitudinea Ordinului Franciscan față de știință

În articolul cu același titlu, din „Calea desăvârșirii”, iulie-august a.c., se menționa rolul important pentru Ordin, pe care l-a avut Sf. Bonaventura (1218-1274), călugăr franciscan, superior general al Fraților Minori, episcop și cardinal, teolog și filozof, care a impus posesia cărților în însăși natura Ordinului. „Regula impune imperativ fraților autoritatea și propovăduirea în cadrul slujbei religioase în termeni pe care nu-i găsim, credem, în nici o altă regulă. Așadar, dacă ei nu trebuie să spună vorbe oarecare, ci Cuvântul divin, ei nu-l pot cunoaște pe acesta din urmă dacă nu citesc, ei nu pot citi dacă nu au cărți, este deci clar că a avea cărți face parte din perfecțiunea regulii exact ca și propovăduirea” (Jacques Le Goff „Sfântul Francisc din Assisi, Ed. Polirom, 2000, p.149).

Se sublinia în articol această nouă atitudine în Ordin, diferită față de începuturi, dar cu urmări valoroase de atunci, până azi și cu perspective pentru viitor.

Sf. Bonaventura este fiul unui medic cu ascendență nobilă. S-a născut la Bagnorggio în apropiere de Orvieto.

În 1243 a devenit călugăr franciscan; superiorii i-au remarcat inteligența scilpitoare cu care era înzestrat și l-au trimis să studieze la Paris. A fost coleg cu dominicanul Sf. Toma de Aquino, dar, spre deosebire

de acesta, ca și teolog punea accentul mai de grabă pe abordarea afectivă a tainelor divine, nu pe cea pur rațională. „Dacă vrei să știi cum are loc (mișcarea sufletului în Dumnezeu), întreabă harul, și nu știința, dorința, și nu intelectul, suspinul rugăciunii, și nu entuziasmul cititului, mirele, și nu maestrul, pe Dumnezeu, și nu omul, ceața, și nu seninul, nu lumina, ci focul care înflăcărează întreaga ființă și o cufundă în Dumnezeu”, susținea Bonaventura. Oricum, Sf. Toma de Aquino și Sf. Bonaventura sunt cei mai mari teologi ai Evului Mediu.

Din 1235 a urmat în cadrul Universității din Paris „Facultatea de Arte Liberale” și din 1243 „Facultatea de Teologie”.

În 1253 a devenit Magistru al Școlii franciscane din Paris, iar din 1257, într-o perioadă de criză, Magistru general al Ordinului Franciscan.

Bonaventura a apărat cu fermitate idealurile franciscane și a impus Ordinului studiul, posesia de cărți și de clădiri (spre deosebire de începuturi). Studiul și predarea în universități le considera foarte importante pentru franciscani datorită rolului lor în ansamblul Bisericii. Prin studiu orizontul preoților capătă mari dimensiuni și la nivel de dieceze și parohii această bogăție spirituală și culturală se răsfrânge în trăirea vieții

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

creștine a credincioșilor, susținea Sf. Bonaventura. Și continua să afirme că preoții cu instruire deficientă și insuficient educați nu pot face față unei bune pastorații.

Bonaventura a fost adeptul moderaților, a impus idealurile de simplitate și sărăcie cumpătată.

În calitate de Magistru general a vizitat Franța, Germania și Anglia, dar oriunde a fost, a respins onoarea. Când a fost creat Cardinal de către Papa Grigore al X-lea, mesagerii acestuia, care îi aduceau mesajul Suveranului Pontif, l-au găsit spălând vasele sub un copac din curtea mănăstirii. Le-a cerut să aștepte și să-i agațe bereta de Cardinal de o creangă până își termină lucrul.

La al doilea Conciliul de la Lyon (1274), Conciliu care avea ca scop reunirea Bisericii Apusene cu Biserica Răsăriteană, Bonaventura a avut rol important încredințat de Papa Grigore al X-lea - Sf. Toma de Aquino murise pe drum spre Conciliu. Răspunderea istorică îi revenea Sf. Bonaventura, care a reușit să convingă de datoria reunirii pe Patriarhul Constantinopolului și întreaga delegație - Unirea s-a făcut!

Sf. Bonaventura a murit însă la scurt timp, la 15 iulie, și înmormântarea lui la Lyon părea un triumf: lângă sicriu erau Papa cu delegații săi de la Conciliu și Patriarhul de la Constantinopol cu delegația sa la același Conciliu al reunirii Bisericilor.

Sf. Bonaventura nu a mai apucat să vadă cum Constantinopolul a repudiat unirea atât de greu câștigată. Din păcate, unirea de la Lyon a fost doar temporar realizată.

Sf. Bonaventura s-a remarcat în domeniul teologic și administrativ, a avut funcții importante, dar nu i-au atins personalitatea și caracterul, a rămas mereu același om distins, amabil, cu multă disoponibilitate pentru cei care îl solicitau.

Din opera sa scrisă reținem câteva titluri: „Legenda Maior” (Viața Sfântului Francisc), lucrare aprobată ca oficială;

Tratatul „De perfectionis evangelicae” (Despre desăvârșirile evanghelice);

Opera „Comentariu la Cartea Sentințelor lui Petru Lombardul”, în patru volume în care Bonaventura cuprinde întreg câmpul teologiei scolastice, tratând despre Dumnezeu, Trinitate, Creație și cădere, Intrupare și Inviere, Grația și Judecata de Apoi.

La Paris a ținut mai multe conferințe, din care amintim „Despre cele zece precepte” și „Despre cele șapte daruri ale Spiritului Sfânt”.

A fost canonizat de Papa Sixtus al IV-lea, în 1482 și declarant Doctor al Bisericii în 1588.

Sf. Bonaventura este considerat, după Sf. Francisc, al doilea întemeietor al Ordinului Franciscan.

O.B.

REPREZENTĂRI ALE SFINTEI TREIMI ÎN OCCIDENT

II a Sfânta Treime în pictură, frescă și sculptură

Am rămas surprins cât de bogată a devenit colecția mea de imagini privind "Reprezentarea Sfintei treimi în artă". Determinarea unui criteriu de ordonare a imaginilor în vederea prezentării s-a dovedit dificilă. Deoarece unanimitatea m-a speriat mereu, puteți liniștiți să vă exersați creativitatea căutând pe Internet cu cuvântul cheie: Sfânta Treime în artă (Trône de Grâce, Throne of Mercy, Gnadenstuhl). Scrieți doar în limba străină în care citiți fără greutate. Accesarea în românește nu dă totdeauna rezultatele așteptate. Eu voi începe cu tema "Tronul compasiunii" și voi prezenta atât picturi, cât și sculpturi. Regret că nu am găsit vitralii cu această temă, după cum regret că nu am reușit să găsesc o imagine cu o rezoluție satisfăcătoare pentru o tapiserie flamandă din sec. XVI care prezintă un Tron al Compasiunii în varianta "Pieta".

II a 1 Tronul compasiunii în pictură, frescă și sculptură

Tronul compasiunii pictat de Masaccio – În biserica Santa Maria Novella, Florența

Fresca a fost executată de pictorul Tommaso di Ser Giovanni di Simone (1401 – 1428), primul pictor

mare al Quattrocento-ului, perioadă a Renașterii Italiene. Masaccio este o versiune umoristică a cuvântului Maso, prescurtare a numelui Tommaso, însemnând "stângaci".

Fresca este pictată în tehnica tromp l'oeil, o tehnică ce crează iluzia optică de tridimensionalitate, dacă observarea se face dintr-o anumită direcție. De aceea, fresca având înălțimea de 667 cm și lățimea de 317 cm a fost plasată pe linia ușii de intrare. În fața frescei a fost plasată o "terasă" folosită ca altar, care crea o bandă albă între secțiunile superioară și inferioară ale frescei întărind astfel iluzia de profunzime.

Picioarele acestui altar (reale sau iluzorii) precum și jocul de umbre și lumini creau iluzia unei cripte situată sub masă, în care se află un "mormânt" cu un schelet. Figurile pictate (Sfânta Fecioară și Apostolul Ioan, precum și soții familiei comanditare a frescei) sunt apropiate de mărimea naturală. Apariția Fecioarei și a lui Ioan în frescă nu era în epoca aceea (sfârșitul sec. XIV și începutul sec. XV), ceva neobișnuit în Italia. Nici asocierea Treimii cu un mormânt nu era fără precedent. Fără precedent este doar faptul că Masaccio a combinat toate aceste elemente.

Identificarea donatorilor nu a
(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

reușit, totul a rămas la nivelul unor ipoteze. Mormântul cu cadavrul este un sarcofag în care este depus un schelet. Pe peretele situat deasupra scheletului este sculptată inscripția: "IO FUI GIA QUEL CHE VOI SIETE E QUEL CH'IO SONO VOI ANCO SAERTE" (Odată am fost ceea ce voi sunteți acum și sunt ceea ce veți fi și voi).

Acest "memento mori" subliniază faptul că pictura intenționa să fie o lecție pentru privitori. La nivelul simplu al înțelegerii, adresându-se credinței din sec. XV, trebuia să sugereze oamenilor că deoarece toți vom muri, numai credința în Treime și în sacrificiul lui Cristos poate să ne ajute să depășim cu bine existența noastră vremelnică. O altă interpretare, mai sofisticată, spune că scheletul este o referire la Adam, al cărui păcat a adus oamenilor moartea, deci ar fi un avertisment că viața este trecătoare. Fresca ar sugera deci că numai prin credința în Treime moartea poate fi învinsă. Spiritul Sfânt este figurat ca un porumbel alb, între capul Fiului și al Tatălui. Combinația dintre Treime, Moarte și Căderea în păcat este interpretată de unii ca o transpunere a Capelei Golgota din biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim. Desigur, poți accepta sau nu această interpretare. Mie nu mi s-a părut că fresca seamănă cu capela Golgota redată mai jos.

Pictura Sfânta Treime de

Pesellino, pentru Compania Sfintei Treimi din Pistoia, Italia

Francesco di Stefano, zis și Il Pesellino, sau Francesco Peselli (Florența 1422 – 1457) este un pictor miniaturist al școlii florentine. Rămas orfan la cinci ani, este inițiat în pictură de bunicul matern Giuliano Pesello, al cărui atelier îl moștenește, după ce a fost elevul lui Fra Filippo Lippi.

Comanda retablului o primește în 1453, dar moare înainte de terminarea lui, pictura fiind finisată de Filippo Lippi. Tabloul se află azi la National Gallery din Londra.

Pesellino a fost și un pictor renumit de "cassone" (lăzi de zestre) pe care le ilustra cu subiecte din legende vechi sau povești. Multe dintre ele sunt păstrate la Muzeul Gardner din Boston.

Un Tron al Compasiunii pictat de Colijn de Coter

Tabloul pictat la Bruxelles de către Colijn de Coter în perioada 1510-1515, era panoul central al unui triptic comandat de biserica Saint-Denis din localitatea Saint-Omer situată în Franța în departamentul Pas-de-Calais. Compoziția este puternic influențată de o lucrare mai veche a lui Robert Campin (care era cunoscut ca pictor sub numele de Meșterul Flamand), tot un Tron al Compasiunii pictat între 1430-1435, aflat azi la Petersburg în Rusia.

Grupul central este format din
(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 17)

Dumnezeu-Tatăl, reprezentat ca o persoană în vârstă, care susține corpul lui Cristos-Fiul, luat de pe cruce. Spiritul Sfânt, în chip de porumbel este plasat între cele două capete, completând Treimea cerească. Tatăl poartă tiara care conține referințele pontificale și imperiale. Lividitatea corpului Mântuitorului atrage privirile. Redarea figurilor este plină de realism. Fața Tatălui este ridată, plină de tristețe, iar figura lui Isus are o paloare cadaverică. Detaliile pliurilor și ale obiectelor din imagine contrastează cu caracterul supranatural al reprezentării. Acest Cristos monumental stă în brațele Tatălui ca și când nu ar avea greutate. El pare că privește la rana din coastă și face parcă gestul de a o deschide cu mâna dreaptă. Acest gest, al Mântuitorului care sporește că a depășit moartea, invită pe credincios în spiritul unei devoțiuni moderne la o meditație individuală asupra realității suferinței de pe cruce, o meditație asupra Patimilor și a Răscumpărării. De-o parte și de alta a Tatălui, doi îngeri Îmbrăcați în verde și galben prezintă instrumentele Patimilor, lancea, cuiele (în stînga) și crucea (în dreapta).

Un Tron al Compasiunii pictat de El Greco

Biserica Santo Domingo el Antiguo din Toledo avea un retablu impunător care conținea șapte pânze pictate și cinci sculpturi încadrate de

o structură arhitectonică ornată de coloane și frontoane. Partea superioară a retablului era dedicată Sfintei Treimi, dogma centrală a creștinismului.

El Greco primește comanda în septembrie 1577. Dumnezeu Tatăl este reprezentat ca o persoană mai în vârstă decât Fiul. El îl ține în brațe pe Fiul Său mort. Această pictură reprezintă de fapt un Tron al Compasiunii-Pieta. Isus luat de pe cruce poartă stigmatele jertfei Sale. Porumbelul care-l simbolizează pe Spiritul Sfânt este plasat pe un fond auriu, așa cum o cere tradiția icoanelor care-L reprezintă. Îngeri și serafimi încercuiesc scena. Lumina pare că vine de la corpul lui Isus, de la Tatăl și porumbel. Pictura și aranjamentul au fost folosite și de Albrecht Dürer în gravurile și picturile sale.

Adorația Sfintei Treimi de Albrecht Dürer

Este vorba despre un retablu pictat de Dürer, nu de gravura sa inspirată de tabloul lui El Greco. Lucrarea a fost comandată în 1508 de către un comerciant bogat, Matthäus Landauer din Nüremberg pentru o capelă închinată Sfintei Treimi și tuturor Sfinților. Capela se afla într-o instituție de ajutor pentru doisprezece artizani care nu mai puteau să se întrețină cu munca lor. Această casă de caritate a fost ridicată de Landauer și Erasmus Schiltkrot în 1501. Landauer

(continuare în pag. 17)

și-a sfârșit zilele în această casă.

Retablul avea panouri fixe și era inclus într-o construcție proiectată tot de Dürer, care în partea superioară avea o sculptură în lemn prezentând Judecata de Apoi. Pictura prezintă Treimea cu Dumnezeu Tatăl ținând un crucifix pe care Isus este încă în viață. Deasupra lor, într-un nor luminos este Spiritul Sfânt în chip de porumbel. Treimea este înconjurată de cete de îngeri și cheruvimi învăluiți în nori. Dumnezeu Tatăl poartă o coroană imperială și are o mantie colorată în verde pe care o țin îngerii. Artistul a pictat o mulțime de sfinți, bărbați și femei, aflați în Ceruri. Ei vin din cele două părți, conduși de Fecioara Maria (în stînga noastră, în dreapta Tatălui) și de Ioan Botezătorul în dreapta. Într-un alt registru, mai jos, se află o mulțime mare de bărbați și femei împărțită în două cete: în stînga ei sunt conduși de Papă, fiind oameni ai Bisericii, iar în dreapta sunt conduși de Împăratul Sfântului Imperiu Roman, fiind vorba de oamenii importanți ai societății. În extrema dreaptă apare o regină enigmatică având fața acoperită în întregime cu un voal care-i lasă vizibili doar ochii.

Partea inferioară este ocupată de un peisaj cu dealuri, munți și un lac. Totul este scaldat de lumina diafană a aurorii. În dreapta se află un autoportret al lui Dürer care poartă semnătura sa și inscripția: ALBERTUS DURER NORICUS

FACIEBAT ANNO A VIRIGINIS PARTU 1511.

Enumerarea și prezentarea picturilor de tipul Tronul Compasiunii poate continua, însă aranjamentul se repetă cu mici variațiuni. De aceea voi continua cu prezentarea unor sculpturi având același aranjament, al Tronului Compasiunii.

Un Tron al Compasiunii sculptat pe portalul principal al bazilicii Saint Denis

Numele bisericii abațiale din localitatea Saint Denis, o suburbie a Parisului situată cam la 5 km, se leagă de abatele Suger, reformatorul mănăstirii și mai ales al arhitecturii bisericii abațiale. Abatele Suger poate fi considerat inițiatorul construcției primei biserici gotice din lume. Portalul intrării principale a bisericii (sec. XII) tratează în timpanul porții tema Judecării de Apoi. Pe una dintre arcadele timpanului, în mijloc, se află o interesantă reprezentare a Tronului Compasiunii.

Aranjarea pe verticală a Treimii este respectată, dar Isus Cristos este reprezentat de un miel, "Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii." Reprezentarea Mielului este însoțită de regulă de Instrumentele Pasiunii. Aici este vizibilă doar crucea. Spiritul Sfânt este situat deasupra Tatălui, care poartă pe cap o "aură" cu o cruce.

(va urma)

Papa Ioan Paul al II-lea (XIX)

Papa Ioan Paul al II-lea a mișcat întreaga Biserică atunci când i-a reamintit chemarea sa universală pentru sfințenie. Sunt foarte multe beatificările și canonizările făcute în timpul pontificatului său. În primii douăzeci de ani de pontificat a beatificat 805 de persoane și a canonizat 205, depășind cu mult tot ce înscrie istoria Papilor până la el.

Au fost multe ocaziile când Papa a vorbit lumii despre sfințenie. Esențialul din ceea ce este gândirea Papei se poate rezuma astfel: nu Biserica „face” sfinți. Cu atât mai mult Papa. Biserica recunoaște că Dumnezeu este cel care sfințește.

Papa Ioan Paul al II-lea era convins că Dumnezeu dorește să existe cât mai mulți sfinți și că poate fi sfânt orice persoană botezată, orice credincios din Biserică, sfințenia nu este privilegiul preoților, călugărilor și călugărițelor.

Papa ne-a explicat că idealul suprem al sfințeniei este martiriul, **„prin care cel a cărui viață a coincis în totalitate cu Adevărul și o oferă în totalitate, printr-un act de sacrificiu de sine, plin de iubire”**.

Mereu Papa a amintit că secolul al XX-lea a fost cel mai mare secol al martirajului din istoria Bisericii. Au fost multe mărturii de credință,

poate multe necunoscute. Ioan Paul al II-lea a vorbit lumii la Jubileul 2000 despre Episcopii Martiri ai Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. La Coloseum s-a auzit rostit de Papă numele Sfântului nostru Episcop Ioan Suci.

O luminoasă chemare spre sfințenie, spunea Papa, a avut-o călugărul și preotul franciscan Maximilian Kolbe, care a privit în inima întunericului modern, **„oferindu-și propria viață în locul altui om la Auschwitz, sprijinindu-i și ajutându-i pe colegii lui de celulă să-și primească moartea în demnitate și cu speranță”**.

La 10 octombrie 1982 a avut loc canonizarea lui Maximilian Kolbe. Până să se ajungă aici au avut loc mai multe întâlniri între teologii și experții din „Congregația pentru cauza Sfinților”, care considerau că Maximilian Kolbe este sfânt, dar nu martir, deși Papa Paul

al VI-lea, la beatificarea lui Kolbe, în 1971, a afirmat că este „martir al milei”. În sensul tradițional al cuvântului, martir este cel care-și dă viața din cauza „odium fidei” (urii față de credință). Până în dimineața zilei de 10 octombrie se punea întrebarea dacă va fi declarat sfânt ca martir sau nu, chiar dacă moartea sa a fost cu adevărat eroică.

Dimineața, Ioan Paul al II-lea a ieșit îmbrăcat în ornate de culoare roșie, culoarea liturgică simbolică a martirilor. A făcut parte din comisia de experți, cunoștea în profunzime toate discuțiile anterioare. În predica sa a declarat: **„...în virtutea autorității mele apostolice am decretat că Maximilian Maria Kolbe, care ca urmare a beatificării sale a fost venerat ca duhovnic, să fie de acum înainte venerat, de asemenea, și ca un martir”**.

Decizia Papei a creat un moment important, din punct de vedere teologic. Sfântul Maximilian Kolbe a fost în adevăr, un martir **<urât în mod sistematic ca persoană umană>, echivalentul contemporan al lui <odium fidei>, criteriul istoric pentru calitatea de martir”**.

La trei luni de la canonizarea lui Kolbe, la 25 ianuarie 1983, Ioan Paul al II-lea a emis Constituția apostolică „Divinus Perfectionis Magister” (Stăpânul Divin al Perfecțiunii), prin care au fost revizuite total procedurile de canonizare. (va urma)

Să ne rugăm împreună

Cu toți frații și surorile Carmelului, cu toate generațiile care au preamărit-o pe Sfânta Fecioară Maria, Regina Carmelului:

Pentru umilința Preacuratei și pentru docilitatea față de cuvântul Tău,

Pentru bucuria și pentru lucrarea, în ea, a Spiritului Sfânt,

*Pentru Copilul pe care L-a purtat
Și L-a culcat în iesle,*

*Pentru darul adus la Templu
Și ascultarea Legii,*

*Pentru prezența sa la Cana,
pentru rugăciunea sa senină,*

*Pentru credința în încercări,
pentru puterea în drumul Calvarului,*

Pentru bucuria din dimineața Paștelui,

Și pentru că este mama noastră,

*Fă ca rugăciunea sa maternă
să vină în ajutorul nostru; ajută-ne,
Doamne!*

Amin!

„Maria Rosa Mystica”

Aparițiile Sfintei Fecioare la Montichiari sunt un mare har și ajutor pentru Biserica noastră în zilele de astăzi. Preacurata a cerut înnoirea spirituală a preoților și, prin ei, a credincioșilor.

Montichiari, în românește „Munții luminoși”, este un orașel din nordul Italiei, la poalele Alpilor, unde începe valea fertilă a Padului, iar Fontanelle este o comună dependentă de orașel. Pe o coastă de deal se ridică biserica San Pancrazio.

Pierina Gilli, vizionara, s-a născut la Montichiari la 3 august 1911. În 1947 era infirmieră în spitalul din localitate. Prima data Sfânta Fecioară i s-a arătat într-o camera din spital în primăvara anului 1947. Sfânta Fecioară era foarte frumoasă, purta un veșmânt violet și un văl alb pe cap, dar era tristă și avea ochii în lacrimi care picurau pe pământ. Pieptul îi era străpuns de trei săbii mari. Preacurata a spus trei cuvinte: RUGĂCIUNE. POCAINȚĂ. ISPĂȘIRE.

A doua apariție a avut loc la 13 iunie 1947. Maica Domnului s-a arătat Pierinei tot la spital, într-o duminică dimineată. De data aceasta era îmbrăcată în alb, iar în locul celor trei săbii avea trei trandafiri: unul alb, unul roșu și unul auriu.

Pierina a rugat-o: „Fiți bună să-mi spuneți cine sunteți”. Preacurata i-a răspuns: „Sunt Mama lui Isus și a voastră a tuturor”. După o mică pauză, a continuat: „Domnul nostru mă trimite ca să aduc o nouă devoțiune mariană

tuturor așezămintelor de bărbați și de femei, tuturor Ordinilor religioase, dar și preoților de mir. Făgăduiesc acestor așezăminte, acestor Ordine religioase și preoților de mir care mă vor cinști în mod deosebit, ocrotirea mea deosebită, o înflorire a vocațiilor religioase, scăderea vocațiilor false și o mare sfințenie a slujitorilor lui Dumnezeu. Doresc ca ziua de 13 a fiecărei luni să fie ținută ca o zi mariană, făcându-se rugăciuni de pregătire în cele 12 zile dinainte”.

Sfânta Fecioară a avut o expresie de bucurie și a promis că în acea zi va da belșug de haruri preoților, Ordinilor religioase și așezămintelor care o vor cinști.

A continuat: „Mai doresc ca Rosa Mystica - Trandafirul Tainic - să fie sărbătorită în fiecare an la 13 iulie”.

Sfânta Fecioară și-a exprimat durerea pentru îndepărtarea persoanelor consacrate de chemarea lor, mai ales după război.

Tot la această apariție Preacurata a explicat semnificația celor trei săbii și a celor trei trandafiri.

- Prima sabie, pierderea vocațiilor sacerdotale și religioase; - Faptul că există preoți și personae consacrate care trăiesc în starea păcatului de moarte; - Există preoți și personae consacrate care comit trădarea lui Iuda, își pierd credința; - Trandafirul alb, spiritul rugăciunii; - Trandafirul roșu, spiritul ispășirii și acceptarea sacrificiului; - Trandafirul auriu, spiritul pocăinței.

(va urma)